

Pre pacienta je prioritná včasná a kvalitná starostlivosť

Minister zdravotníctva SR Rudolf Zajac zdôvodňuje, prečo sa reformuje reforma a odpovedá, či budú pacienti doplácať viac...

Moderátorka Zlatica Puškárová (TV Markíza - relácia Na telo 8. mája 2005): Pán minister, ako je to s vašim fajčením?

Minister R. Zajac: Nefajčím.

Moderátorka: Kedy ste prestali?

Minister R. Zajac: Dva roky budú 6. júna 2005.

Moderátorka: Tak si to presne pamätáte?

Minister R. Zajac: Pamätám. Bola, myslím, sobota. Asi o 9. ráno som bol s manželkou na prechádzke na Kolibe a povedal som si, že toto je posledná cigareta. A aj bola posledná.

Moderátorka: Odvtedy ani jedna?

Minister R. Zajac: Ani jedna. Som abstinujúci fajčiar. Je to podobné ako u alkoholika, nesmiete sa toho dotknúť.

Moderátorka: Stal sa z vás taký šéf nefajčiarov. Zdá sa, ako keby ste zdvihli zástavu proti fajčeniu a fajčiarom. Aspoň tie posledné návrhy ako keby o tom svedčili.

Minister R. Zajac: To sú dve rôzne polohy. Mne ešte cigareta stále veľmi príjemne vonia, rozumiem fajčiarom. Viem, že je to hlúpy zlozvyk a návyk. Nie som však žiadny križiak v boji proti fajčeniu.

Moderátorka: Napriek tomu ste fajčiarom v poslednom období poriadne podkúrili. Možno trochu aj obchodníkom a hotelierom. Ako je možné, že okrem vás nikto vo vláde SR nehlasoval za to, aby sa „murovali“ miestnosti v reštauráciách pre fajčiarov?

Minister R. Zajac: Myslím si, že naši politici si chcú kúpiť hlasy voličov - aj fajčiarov. Ináč si to neviem vysvetliť. Vo vláde, okrem pána ministra Fronca, všetci ostatní sú nefajčiari. Podľa mňa to je nepopulárny krok - podráždiť si, povedzme, hotelierov, dedinské krčmy. Na druhej strane máme skupinu nefajčiarov, ktorá je ohrozovaná pasívnym fajčením. Takže pravda je kdesi uprostred. Nechcem vyhlásiť križiacku vojnu fajčiarom, ale musíme chrániť nefajčiarov To je umenie tohto zákona.

Moderátorka: Naozaj si myslíte, že niektorí ministri a niektoré politické strany chcú získať voličov prostredníctvom cigariet?

Minister R. Zajac: No nie tak, ako to hovoríte. Je to nepopulárny krok prinútiť, povedzme, v dedinských krčmách urobiť úpravy miestností pre fajčiarov a nefajčiarov. To riziko, samozrejme, musím zobrať na seba ako minister zdravotníctva. To je všetko.

Moderátorka: Minimálne ministrov vo vláde ste nepresvedčili. Veríte, že by ste nápad murovať tie miestnosti ešte presadili v parlamente?

Minister R. Zajac: Určite to nespravím. Nepatrí to ku korektným krokom, keď mi niečo neprejde vo vláde, utekať s tým do parlamentu. Okomentoval som to tak, že Slovensko pravdepodobne, na rozdiel od Írska, Talianska, Nórska a Švédska, ešte nedozrelo na tento krok. Zasa sme o krok ďalej, nazval som ho slepačím krokom, ale pohli sme sa dobrým smerom. Možno príde o rok, o dva iný minister, ktorý to dotiahne ešte ďalej.

Moderátorka: *Pod'me k vašej reforme. Nastáva jej druhá vlna - začína sa reformovať reforma. Nemyslíte si, že kritika, ktorá zaznievala v parlamente zo strany opozície, bola tak trochu opodstatnená, keď už druhýkrát musíte reformu meniť?*

Minister R. Zajac: Ideme to robiť prvýkrát, pretože to, čo sme vtedy robili spoločným zákonom, boli len urgentné opravy, ktoré vyplývali zo zmeny iných zákonov. Preto odmietam pojem reforma, hovoríme o kolaudačných chybách.

Moderátorka: *Aký je v tom rozdiel?*

Minister R. Zajac: V tom, že nič nemeníme, len zlepšujeme, spresňujeme a ujasňujeme. My nejdeme zbúrať dom, len opravujeme chyby, ktoré sa našli. Máme iné zákony, ktoré sú úspešné a majú už dvanásť noviel. Napríklad sociálne a daňové zákony. My robíme prvú dôležitú novelu. Už pri prijímaní zákonov som povedal, že nie vždy všetko je úplne dokonalé. Aj vtedy som poctivo hovoril, že pravdepodobne budeme musieť niektoré veci technicky zlepšiť a spresniť. Väčšinou ide o spresnenia a zlepšenie vyjadrení.

Moderátorka: *Nič zásadné sa tým nemení? Pacienti po reforme reformy, podľa novinárov, teda nebudú platiť viac? Nič sa nemení?*

Minister R. Zajac: Pacienti nebudú platiť ani o korunu viac. Vlni sme hovorili, že nebudú platiť viac. Nikto neveril. Tento rok neveria, že nebudú platiť viac. Uvediem príklad, aby sme si vysvetlili, čo vlastne meníme. V zákone o Úrade pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou máme, napríklad, napísané, že pitvy môže vykonávať lekár, ktorý má atestáciu z patológie a súdneho lekárstva. To znamená, že by musel mať obidve. Nám stačí, aby mal buď z patológie, alebo súdneho lekárstva. To znamená, že slovíčko „a“ vymieňame za „alebo“.

Moderátorka: *To sú už detaily...*

Minister R. Zajac: To nie sú banality, ale spresnenia, ktoré uľahčia život. Nemôžem pripustiť, že na jednej strane hovoríte o reforme reformy, a na strane druhej, keď hovorím, čo tam robíme, že banality. Máte pravdu. Sú to banálne opravy.

Moderátorka: *Pripúšťate, že keď sa pred polrokom schvaľovala reforma, že tam boli chyby, ktoré ste vtedy nedokázali odhadnúť, že tam...*

Minister R. Zajac: Áno, samozrejme. Prax nás nasmerovala na tieto opravy. Nedá sa pripraviť zákon, ktorý je úplne dokonalý. Každý, kto si zmeny pozrel, musí vidieť, že tu nejde o žiadne zásadné zmeny, finančnú záťaž občanov, ale ani o zvýšenie odvodov.

Moderátorka: *Už aj koalíční poslanci sa vyjadrili, že keď sa to už raz otvorí v parlamente, možno pomenia niečo viac, ako by ste si vy želali. Neobávate sa toho?*

Minister R. Zajac: Keby ktokoľvek - opoziční, koalíční, nezávislí a neviem ešte akí poslanci prišli a začali robiť s týmito zákonmi veľké zmeny, tak, samozrejme, ich stiahnem.

Moderátorka: *Stále hlasnejšie sa do vás „obúva“ nielen opozícia, ale aj niektorí lekári. Tí nazvali vašu reformu ničiacou víchricou. Hovoria, že to môže viesť až k stavu, keď skolabuje zdravotnícky systém nielen v Bratislave, ale na celom Slovensku. Neobávate sa toho? Hovoria to lekári, netvrdím, že všetci...*

Minister R. Zajac: Máme vyše 20-tisíc lekárov... Väčšinou takéto hlasy prichádzajú z lekárskej komory. Úprimne povedané toho sa naozaj neobávam, aj keď musím povedať, že lekári nemajú teraz dobré časy, lebo aj im sa menia podmienky.

Moderátorka: *Koľko nemocníc by sa mohlo zrušiť a koľko lekárov by prišlo o prácu?*

Minister R. Zajac: Myslím si, že o prácu by nemal prísť ani jeden lekár. Ak by sme zrušili nejaké lôžka, nie nemocnice, uvoľnení lekári by mali ísť do ambulantnej praxe.

Moderátorka: *Nemocnice sa nebudú rušiť?*

Minister R. Zajac: V Bratislave sa pripravil určitý návrh na diskusiu, ale pozor, to už nie je úloha ministerstva zdravotníctva, ale konkrétnych nemocníc, ktorá sa bude končiť 30. júna. Podľa návrhu auditorskej firmy Deloitte & Touche by bolo potrebné uzavrieť dokonca štyri nemocnice. Samozrejme, nie hneď. A postaviť jednu novú nemocnicu. To znamená, štyri mínus, plus jedna nová ultramoderná. V tejto veci sa bude ešte zohľadňovať viacero variantov.

Moderátorka: *Dávate tu slovo, že žiadny lekár by nemal prísť o prácu?*

Minister R. Zajac: Nie som zamestnávateľom lekárov. Navyše treba povedať, že v Bratislave ich máme určitý prebytok, to je všeobecne známe. Určitý nedostatok lekárov máme na severe, východe a juhu. Hovorím, že pri dobrom manažmente si mnohí z nich nájdu svoje miesto v ambulantnej starostlivosti. Chcem opäť povedať, že to nie je o nezamestnaných lekároch - doteraz som ich na Slovensku ešte veľa nevidel. Zatiaľ sú iba lekári, ktorí stále hovoria, ako bude zle. Už som spomenul, že doba teraz nie je dobrá, musia sa podrobovať zmenám, majú pocit neistoty. Máme aj poznatky, že v Trenčíne urobí gynekologické oddelenie s ôsmimi lekármi skoro toľko výkonov ako v Bratislave so šesťdesiatimi. To je ten problém. Nemáme záujem, aby naši lekári boli v neistote. Chceme, aby si každý z nich našiel svoje miesto a poskytoval kvalitnú zdravotnú starostlivosť. Skutočne 99,9 % našich lekárov sú špičkoví odborníci a nebol by som rád, keby začali odchádzať z republiky.

Moderátorka: *Otázka je, čo na to povedia oni. A možno už s blížiacim sa januárom, keď mnohé zadĺžené nemocnice takpovediac pôjdu na ostro, pôjdu samy za seba. Neuvažuje vláda o tom, že by predĺžila čas, kedy by sa mohli oddlížiť? Pretože potom už môžu prísť exekútori, konkurzy a mnohé nemocnice môžu padnúť...*

Minister R. Zajac: Myslím si, že tu treba rozdeliť otázku na nemocnice, ktoré sú pod regionálnym vedením, alebo mestské - to sú tie, ktoré boli delimitované v roku 2003, a štátne nemocnice. Štátne nemocnice budú oddĺžené do konca roku 2004.

Moderátorka: *Prostredníctvom akciovej spoločnosti Veriteľ?*

Minister R. Zajac: Cez Veriteľa, ale aj priamo do konca roku 2004. V roku 2005 nesmú tvoriť dlhy, lebo tie už budú musieť kryť z vlastných prostriedkov, povedzme z nadbytočného majetku. Samozrejme, robíme všetko pre to, aby nemocnice znižovali svoj dlh. Musím povedať, že už dnes máme nemocnice v Košiciach, Nových Zámkoch, Poprade a pomaly aj v Žiline a v Trenčíne, ktoré sa približujú k vyrovnanému hospodáreniu.

Moderátorka: *Takže po januári nepredĺžite ten termín?*

Minister R. Zajac: Určite už vláda nebude mať záujem opäť chrániť ani regionálne, ani štátne nemocnice, ktoré by už vtedy mali byť, aspoň niektoré, akciovými spoločnosťami. Ochrana pred exekúciami je možno tak trochu na hrane ústavy.

Moderátorka: *Do diskusie chcem zapojiť prostredníctvom telefónu podpredsedu Smeru pána Pavla Pašku, ktorý je spolu so svojou stranou ostrým kritikom tejto reformy. Vy ste minulý týždeň naznačili, že práve cez Veriteľa je či už premiér, alebo aj priamo minister zdravotníctva v podruží istých záujmových skupín. Mohli by ste to vysvetliť?*

Poslanec P. Paška: Musím konštatovať, že reforma z dielne pána ministra Zajaca je ďalším nepodareným experimentom vlády. Potvrdilo sa to, čo tvrdili stavovské organizácie a odborníci, že táto reforma je nevykonateľná. Pán minister hovoril o odstraňovaní kolaudačných chýb; nuž kolaudovať môžete len niečo, čo má pevné základy.

Táto reforma však stojí na vode. Mimochodom, v roku 2002 bola finančná spoluúčasť pacientov na Slovensku 7 miliárd, po dvoch rokoch miništrovania pána Zajaca je to 14 miliárd korún...

Moderátorka: *Pán minister povedal, že pacient už nebude platiť viac. A to je dôležité slovo aj pre pacienta. O akých platbách navyše hovoríte?*

Poslanec P. Paška: Odporúčam pozrieť sa na oficiálne štatistické údaje o tzv. spoluúčasti pacienta, ktoré na rok 2004 boli 14 miliárd korún, na rok 2005 sa odhadujú na 17 miliárd korún. Teraz hovorím o 20- a 50-korunových poplatkoch, o niektorých spoplatnených diagnózach atď.

Minister R. Zajac: To je celý problém. Poplatky nezvyšujeme, spoplatnené diagnózy nemáme. Sú len tie, ktoré boli - to sú tie kozmetické a plastické výkony. Dokonca pri liekoch nám klesla aj spoluúčasť občanov. To znamená, že asi máme každý inú štatistiku. My používame štatistiky štatistického úradu a Smer asi používa nejaké tretie štatistiky. Ja tu teraz nehodlám diskutovať s pánom poslancom Paškom, kde nabral 7 miliárd z roku 2002 a 14 miliárd v roku 2004. So Smerom je to vždy tak. To bolo veľmi vážne obvinenie, ktoré povedal pán predseda Fico, že Veriteľ je v rukách akýchsi finančných skupín. Veriteľ je akciová spoločnosť, ktorá je vo výhradnom vlastníctve ministerstva financií a ministerstva zdravotníctva v pomere 50 a 50 percent akcií. Jej aktíva sú len aktíva štátneho rozpočtu. Keď predseda akejkoľvek strany, aj populárnej, povie takúto doslova hlúposť, potom sú dve možnosti. Alebo sa usmejete, no teraz, samozrejme, mi nie je celkom do smiechu, alebo budem zvažovať právne kroky.

Moderátorka: *Ste pripravený podať na pána Fica alebo na Smer žalobu?*

Minister R. Zajac: My budeme musieť urobiť iné právne kroky. Budeme sa musieť vážne zamyslieť, čo znamená šírenie poplašnej správy ako takej. To je možno oveľa vážnejšie.

Moderátorka: *Pán Paška, máte nejaké konkrétne dôkazy o tom, že práve ľudia okolo Veriteľa podľa vás záhadným spôsobom ovplyvňujú či už premiéra alebo ministra zdravotníctva?*

Poslanec P. Paška: Poďme k pôsobeniu finančných skupín. Nebolo žiadnym tajomstvom aj pri prijímaní reformy zdravotníctva, ako keby dikcia zákonov vyhovovala určitým skupinám. Vtedy sa o tom hovorilo tajuplne, ale len po prijatí reformy sa niektoré finančné skupiny veľmi jasne prihlásili k strategickým zámerom a projektom v oblasti zdravotníctva. Konkrétne, napríklad, Penta Group veľmi jasne hovorila o vytvorení siete lekární, veľmi jasne hovorí o záujme vstúpiť do projektov rýchlej záchranej služby. Je známy postoj županov vyšších územných celkov, že táto skupina, ale aj iné, prejavujú záujem o vstup do nemocníc, ktoré vlastní buď vyšší územný celok, alebo mestá.

Moderátorka: *To boli konkrétne slová. Penta Group sa viackrát spája práve s pôsobením smerom či už k Veriteľovi alebo k ministerstvu zdravotníctva. Skúste to, pán minister, vysvetliť!*

Minister R. Zajac: Vôbec to nehodlám vysvetľovať, to sa môžete spýtať Penty Group, J & T alebo firmy Siemens, ktorá preukazuje záujem investovať, prípadne ďalších stoviek investorov, ktorí hovoria - chceme investovať do zdravotníctva. Asi to zdravotníctvo nebude taký úplne zlý biznis... Čo je na tom zlé, ak ktorákoľvek finančná skupina investuje do zdravotníctva a bude, napríklad, robiť záchrannú službu? Pacienta nezaujíma, či ho vozí Penta, „sixta“, J & T alebo strýčko z Očovej. Zaujíma ho, či sa dostal včas a k správnej zdravotnej starostlivosti.

Moderátorka: *Naozaj si myslíte, že tých sľúbených 15 minút je reálnych?*

Minister R. Zajac: Áno, to je prepočítané...

Moderátorka: *Môžu vzniknúť nečakané okolnosti, napríklad zápchy na cestách a podobne...*

Minister R. Zajac: Keď prídu cunami, tak nefunguje nič, to všetci vieme. My však nemôžeme písať zákony na cunami, musíme ich napísať na reálne možnosti. Povedali sme, že do 15 minút; to znamená, že k 97 percentám populácie musí do 15 minút do konca budúceho roka prísť rýchla záchranná služba s kvalifikovaným personálom.

Moderátorka: *Zaujímavý postreh mali niektorí novinári, ktorí sa venujú zdravotníctvu, že reforma prináša mnohé zmeny, ale neprináša definitívne preklopenie sa. Podľa nich príde ďalšia vláda a opäť to zmení. Voľby sa blížia. Toto vás nemrzí?*

Minister R. Zajac: Budem úprimný, mohol by som tu teraz hovoriť, že to bude potrebovať ešte šesť, osem, desať rokov. Samozrejme, všetky zákony sú zmeniteľné a je prirodzené, že prichádza k výmene. Teraz tu bola vláda Mikuláša Dzurindu dve volebné obdobia, no určite urobíme všetko preto, aby tu bola aj tretie

volebné obdobie. No keď to nebude a prídu iní, preberú zodpovednosť a dočkajú sa svojej šance; nedočkavosť, ktorú prejavuje práve Smer, je až úsmevná...

Moderátorka: *Myslíte si, že to dokážete, ako ste povedali: pekné izby, milé sestričky...*

Minister R. Zajac: V prvom rade sme hovorili a hovoríme, že našich poistencov zaujíma, či budú mať slušnú izbu, teplú stravu, čistú posteľ, vľúdny personál, či nebudú zbytočne čakať.

Moderátorka: *Splníte to?*

Minister R Zajac: Urobíme všetko pre to, aby sme to splnili. Či sa to podarí, ukáže aj vôľa, aj ochota, aj možnosti. Máme avíza, že v niektorých nemocniciach sa začali zrazu správať lepšie po tých päťdesiatkorunáčkach a zrazu sú čistejšie izby. Vieme aj, že niekde to ešte nejde dobre.

(Beseda je redakčne spracovaná.)